Voor jeugdige mensen wordt er door het onderwijs gediplomeerd op het niveau van **startbekwaamheid** als **beginnend beroepsbeoefenaar**. In het beroepsonderwijs worden jonge mensen opgeleid om startbekwaam als beginnend beroepsbeoefenaar de arbeidsmarkt te betreden. Dit is ook het expliciete uitgangspunt van het onderwijs en bij de examinering in het onderwijs/bij de beoordeling van examens voor het onderwijs.
De gediplomeerde heeft aangetoond alle aspecten van een startkwalificatie te beheersen waarop hij/zij in de praktijk onder begeleiding aan het werk kan.

Praktijkervaring ↓ Informeel leren

Na een zekere tijd onder begeleiding het werk te hebben uitgevoerd, en als men aan kan tonen bedreven te zijn in het vak (uit te voeren werk) en dus aantoont competent te zijn c.q. zich professioneel te hebben ontwikkeld en een grote mate van bedrevenheid en deskundigheid heeft, dan toont iemand '**vakbekwaamheid**' aan. Een **vakbekwame medewerker** is in staat om het werk zelfstandig en professioneel uit te voeren op bedrijfssnelheid/binnen de daarvoor geldende tijdslimiet en ook in staat is zelf beslissingen te nemen over het werk binnen de kaders van zijn taak/functie.

Praktijkervaring ↓ Informeel leren + permanente educatie (PE)

Vakvolwassenheid kan worden bereikt, aangestuurd door een beroeps-/brancheorganisatie of wettelijke beroepseisen, met het zelfstandig verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden door middel van permanente educatie van actualiteiten, vakmatige ontwikkelingen, trends en wet- en regelgeving en opname in een beroepsregister.

↓

Beroepsregister (optioneel)

© Stichting Examenkamer/NKC-EVC / d.d. 27-09-2019

Vakbekwaamheid

Dit betekent dat vakbekwaamheid een set van competenties en eigenschappen omvat die pas ontwikkeld kunnen worden vanuit de werksituatie via informeel leren.

De termijn waarop men vakbekwaamheid kan aantonen is afhankelijk van de complexiteit van het werk en de reproduceerbaarheid van de werkprocessen. In een functie/beroep waarin repeteerbaarheid een langdurige cyclus heeft, bijv. het onderwijs waarin een vak jaarlijks maar één (1) keer wordt aangeboden of handelingen sporadisch aan de orde komen, dan is de termijn om vakbekwaam te worden en vakbekwaamheid aan te tonen langer.

Vakbekwaamheid is dan ook iets dat niet op school gemeten wordt, noch wat erkend kan worden door een school via het mbo-diploma. Dit, aangezien de eis van SBB en ook vanuit de onderwijsinspectie is, dat toetsing ten behoeve van de mbo-kwalificatie gebaseerd is op startbekwaamheid voor de beginnend beroepsbeoefenaar. Een vergelijkbare situatie is van toepassing in het Hbo-onderwijs.
In de huidige arbeidsmarktsituatie komt het steeds vaker voor dat mensen hun vaardigheden ontwikkelen op de werkvloer, zonder daarvoor een specifieke opleiding te hebben gehad. Het aantonen van de waarde hiervan is van cruciaal belang voor de deelnemer en de arbeidsmarkt.

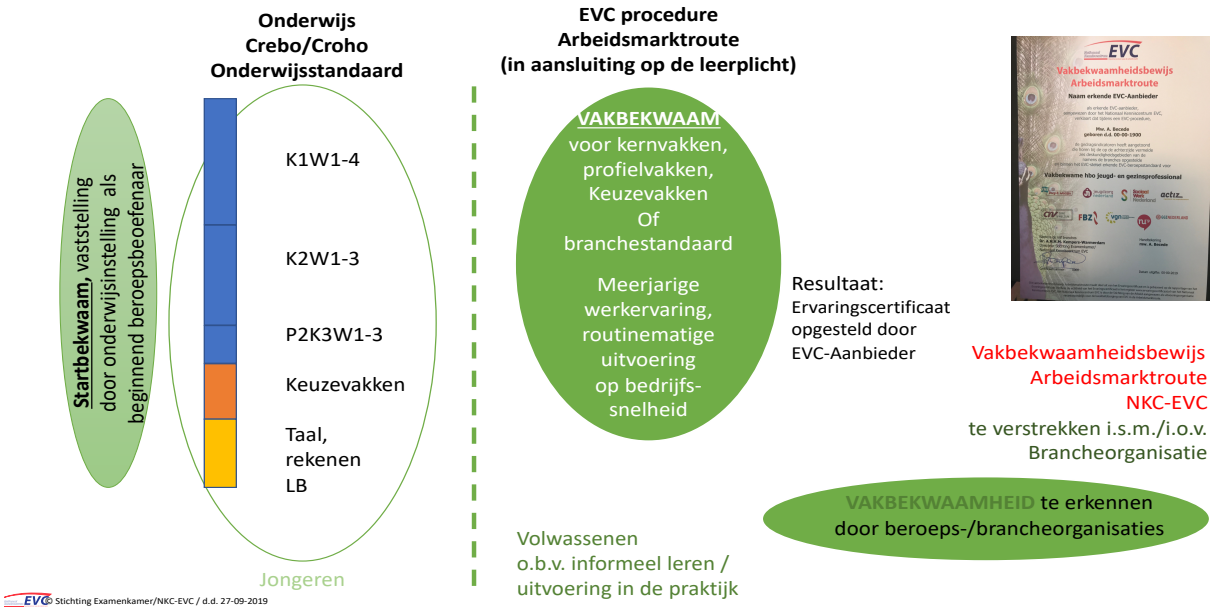

Het Vakbekwaamheidsbewijs: erkenning van vakbekwaamheid op basis van informeel leren

We willen als Nationaal Kenniscentrum EVC, aangewezen door de Stichting van de Arbeid, graag met u als eigenaar van beroeps-/branchetrajecten in gesprek gaan, om te bekijken of de geformuleerde kerntaken en werkprossen als 'beroeps-/branchestandaarden' - eventueel aangevuld met actuele vereisten - eveneens aan te wijzen zijn als branchestandaarden waaraan voor volwassenen het vakbekwaamheidsbewijs kan worden gekoppeld als 'erkenning' voor hun, via het informeel leren aangetoonde vakbekwaamheid.
Dit maakt het voor werkgevers herkenbaar en voor werknemers geeft het een erkenning voor hun ontwikkelde vaardigheden die van belang zijn voor de arbeidsmarkt.

Beroeps-/brancheorganisaties die vakbekwaamheid erkennen en het Vakbekwaamheidsbewijs Arbeidsmarktroute accepteren

- Jeugddomein: 'Vakbekwame hbo jeugd- en gezinsprofessional' (VGN, Actiz, GGZ Nederland, Jeugdzorg Nederland, Social Work, CNV zorg en welzijn, FNV zorg en welzijn, FBZ, Nu91)
- Branchestandaarden gehandicaptenzorg (VGN)
- GGZ-agogen
- Data Center Facility Engineer, Data Center IT-Technician, Data Center Professional (DDA, Dutch Datacenter Association)
- E-CF – competentiestandaarden voor de IT-sector (KNVI)
- Houtbewerking - machinaal houtbewerken, industrieel produceren met hout, leidinggeven op basis van vakmanschap (SSWT)
- Sport en bewegen - Buurtsportcoaches niveau 3, 4 en 5 (Kenniscentrum Sport)
- EVC-standaard APK Keurmeester (RDW)
- Communicatiestandaarden (Commtop)
- Gastouder niveau 3 (Nysa)
- Payroll accounting - salarisprofessional (Nirpa)
- Vakbekwame medewerkers in de afvalverwerkingsbranche (GEO)
- Installatietechniek: Werkverantwoordelijken leidingwaterinstallaties, gasinstallatieleidingen, Elektrotechnische laagspanningsinstallaties (InstallQ)

Het Vakbekwaamheidsbewijs Arbeidsmarktroute wordt door het NKC-EVC uitgegeven en geregistreerd in het EVC-register in opdracht van de verschillende beroeps-/brancheorganisaties.